

LUKA KRAJNC IN LUKA LINDIČ

Za prijateljstvo si je treba Lepotico in zver vzeti

Dvajset let je, kar sta se Luka Krajnc in Luka Lindič spoznala v celjskem **alpinističnem** odseku. Čeravno ju je plezalski apetit povlekel k listanju različnih vertikalnih menijev, je njuno prijateljstvo ostalo trdno in obletnico sta začinila z novo, najtežjo dolgo skalno smerjo pri nas. V severni steni Rjavine ponavljavce čaka estetska 700-metrška linija, ki večkrat pokaže ostre zobe, zato sta jo poimenovala Lepotica in zver.

Grega Kališnik

To je zgodba o **alpinizmu**, zgodba z vrhunsko izurjenima uspešnežema, a vseskozi prežeta s prijateljstvom. Takoj povejmo: kot je pri podalpskem fuzbalu pomembno, da ti je ime Benjamin, je v geografsko istovrstnem **alpinizmu** bistveno, da si Luka. Pogovarjamo se s Krajncem in Lindičem, Luka Stražar tokrat ne sodi zraven.

Mati Krajncvega Luka je bila članica AO Celje. Sin je šel enkrat z njo, malo poskusil »tam v enih skalah pri Celju«, gre za manj znano plezališče Srebotnik, prijelo se ga je in zlagoma je začel ledno in **športno plezati**. Vpisal se je v celjski **alpinistični** odsek, tam pa spoznal Lindiča, ime poznate. »Prvi stik s hribi sem imel prek staršev, v hribe smo hodili, ne plezali, potem sem pa šel na ferajn,« pripoveduje Lindič. In tako je Luka nalletel na Luka. Eden je bil star 18, drugi 16 let.

Najbolj zagnana

Prvo leto sta, kot je pravilo, plezala bolj vsak s svojim mentorjem, »dva začetnika itak ne smeta skupaj sama na isti štrik. Potem sva spoznala, da sva iz generacije najbolj zagnana,« razložita. In spletla se je vez. Imela sta, poslušam, tudi največ volje in časa. Kot mlajša pripravnika sta v enem letu opravila vsak 120 vzponov. Govorita izmenjaje, da ne bo zmede, enkrat Luka, drugič pa Luka.

Sonce je tolikokrat zašlo in vzšlo, da imata zdaj 37 in 35 let, starejši je Krajnc. Po dveh ali treh skupnih letih plezarije je Krajnc bolj potegnili v skalno ple-

zanje, »Luka je šel pa bolj na odprave, v Himalajo pa to ...«. Tesneje sta se **spet povezala** prek porojene mladinske **alpinistične** reprezentance.

Ko se Krajnc ozira navzdol in nazaj, med svoje največje dosežke uvršča smer Bellavista v Zahodni Cini v Dolomiti, »kjer sem veliko plezal, pa tudi v Ameriki, v Yosemiteh in tam okoli. Moj najtežji vzpon pa je bil gotovo leta 2017 Spomin v Paklenici.« Lindiča so prevzeli, kot pravi, »veliki hribi, pa zima, skoraj vsako leto sem šel na eno, če ne dve odpravi. V Pakistan, Indijo, Nepal, Tibet.« Kaj pa osemtisočaki? »Leta 2011 nama z Rokom Blagusom ni uspelo na Makalu po normalki« – običajni smeri –, leta 2016 pa je bil z Alešem Česnom na 8051 metrov visokem Broad Peaku in na severnem vrhu Gašerbruma IV, skoraj osemtisočaka. Poleg najvišjih vrhov se je spopadal še s kombiniranimi smermi v Kanadi, na Aljaski ... Oba sta bila že naj slovenska **alpinista** leta, Lindič pa je leta 2015 z Markom Prezljem in Alešem Česnom za prvenstveni vzpon v severni steni indijskega Hagshuja prejel zlati cepin.

Zakaj nekoga povleče v skalo, v dolge skalne smeri, drugega pa v sneg, na ekstremne višine? »Zanimivo vprašanje, tega ne znam točno razložiti,« odgovori Lindič. Ne gre za to, da bi bilo enemu početje drugega manj vredno, a dejstvo je, »da so večji hribi in zima poveznici z večjim tveganjem. Bolj resna igra je, večji teren.« Več je dejavnikov, na katere nimaš vpliva, več stvari, »pred katerimi si kot majhen človek nemočen«. Kar pa ne pomeni, da ni nevarnih dolgih skalnih smeri. Te so dolge

nekako do 1500 metrov, večinoma jih plezajo poleti, »čeprav sem tudi pozimi plezal, ko so me v nekem času potegnili miksi, kombinirane smeri, *drytooling*«, pove Krajnc.

Eno, ampak ta glavno

Za dve desetletji časa se je nabralo, a naša sogovornika kljub različnim odločitvam nista nikdar zares prekinila vezi. »Imela sva rukerje, momente, šla sva skupaj eno smer na leto, ampak ta glavno v letu,« pravita.

Vrnemo se k tokratni, letošnji zgodbi, Lepotici in zveri, verjetno najzahtevnejši dolgi skalni smeri pri nas. Kaj v taki preizkušnji pomeni neuspeh? »Uspeh je relativna stvar, a če v taki smeri padeš, ti ni uspelo. Da jo uspešno prosto splezaš, pomeni, da jo splezaš od štanta do naslednjega štanta, ne da se primeš za klin, se usedeš ali si pomagaš s čimer koli, kar ni skala.« Se pa varuješ. Prosto plezanje je nasprotje tehničnega, kjer si pomagaš s tehničnimi pripomočki za napredovanje. Tu je še free solo, pustimo razlago, tisto, kar počne Alex Honnold. Aja, štant je varovališče.

Kljub temu da so Lindiča v gore širnega sveta podzavestno **zvale** tudi uknjižene zgodbe naših **alpinistov**, da ne rečemo himalajstov, se z drugim Lukom strinjata, da je tudi v naših skalah, smereh, še veliko izzivov: »V Julijcih, pa tudi v Kamniških Alpah, a z nekoliko drugačnim pristopom, klasične smeri so preplezane.«

Lindič omeni Ajdovsko deklico, ki jo pozna vsak turist, ki je tako ali drugače zmogel na Vršič. Vizualno povsem znana skala, »a tja ni nihče hodil plezat, skala pa je mega. Za modernejše, najzahtevnejše skalne smeri pri nas ni tradicije, v ospredju so veliki hribi, zimski vzponi, plezanje težkih skalnih smeri v naših gorah v zadnjih letih lahko preštejemo na prste ene roke.« Pozimi se pri nas pleza veliko več kot v tujini: »Na Bavarskem, kjer sem živel šest let, je skalni del plezanja bistveno bolj razvit in nihče ne pleza pozimi,« pripoveduje Luka Lindič.

Krajnc naveže, da v času, ko se je lotil skalnega plezanja, »tega pri nas sploh niso tretirali kot alpinizem, kar hitro si obveljal za frika, športnega plezalca, sploh če je bil v skali kak sveder ali pa so bile težave prehude za tradicionalnega alpinista«. Slovenska alpinistična scena, pove Krajnc, ni bila najbolj odprta do, recimo jim, dolgokalnih smeri višjih športnih zahtevnosti. Iskanja teh smeri niso pri nas nikoli pretirano spoštovali ali spodbujali, pa tudi »plezalcev na tem nivoju ni veliko«. V dolgi skalni smeri, ki velja za izrazito alpinistično, »nekdo, ki obvlada Paklenico, nima kaj iskati«, če si predstavljate Eigerjevo severno steno, ste že bližje temu, kar mi poskušata predočiti oba Luka. Potrebujes alpinistične večšine in opremo.

Preteklost gor ali dol, za počastitev dvajsetletnega alpinističnega in nealpinističnega prijateljstva sta si Luka in Luka izbrala severno steno Rjavine v Julijcih. Veljala je za nekakšen nedosežen izziv naših gora, morda zadnji od najzahtevnejših, ki pa ga nihče ni povohal.

Najprej sta si šla steno zgolj ogledat in nista vedela, kam ju bo potegnila. Ko se odločiš za določen del stene, »je ideal linija, ki je težka, a hkrati najlažji prehod čez najzahtevnejši del«.

Prijateljski projekt se je začel leta 2021, »ne vem, ali smeva reči med covidom, ha, ha«, spomnita na zaprte medobčinske meje. Trajal je tri leta, kar ne pomeni, da sta bila v Rjavini vsak drugi dan, osemnajstkrat pač. Prvo leto sta bila tam, »mislim, da štirikrat, drugo šestkrat, letos osemkrat«, našteva eden od Lukov, dve tretjini časa jima je vzel prvenstveni vzpon. V težjem terenu sta imela fiksne vrvi, da jima ni bilo treba vsakič znova splezati vsakega raztežaja. Tako sta smer podaljševala iz raztežaja v raztežaj. Z vrvmi je bilo lažje, če sta morala iz smeri izstopiti, za čiščenje in predvsem za študij posameznih gibov. Vsakič so ju čakali dveinpolurni dostop, dva težka rukzaka in nov štrik za nadaljevanje. Napredovala sta, kolikor sta določen dan imela časa in energije.

Odprtje, študij, prosto

Da bo jasno, pri takih projektih se smer najprej tehnično spleza, odpre, da se pride čez. Na vrh sta prišla lani, letos pa sta jo najprej začela pripravljati za prosti vzpon, kar pomeni, da je treba imeti dovolj opreme in preštudirati, kje bosta imela varovanje. Ko smer odpreš, očistiš in opremiš, vidiš, kako bi jo bilo mogoče splezati prosto.

Prosto pomeni od štanta do štanta brez padca. Celo smer splezaš v enem dnevu, se nikoli ne primeš za klin, če v določenem raztežaju padeš, pa se moraš vrniti na varovališče in zadevo pono-

viti. Smer sta oba Luka prosto zmogla letošnjega 20. avgusta. Dolga je 700 metrov, pred njo je šlo težavnostno prvenstvo smeri Last minute v Vežici, ki pa je precej krajša.

Torej, premierno odprtje, nato prosto plezanje prijateljstva, septembra pa sta z alpinistom Markom Prezljem, ki je imel v rokah fotoaparata, Lepotico in zver preizkusila še za poziranje, za dokumentacijo. Predvsem najtežjih delov – ter jo ocenila z alpinistično oceno X po lestvici UIAA (prvo pri nas), ta ocena je primerljiva s športnoplezalno oceno 8b po francoski lestvici. Ime je nastalo spontano med številnimi obiski. Med dostopom sta vedno občudovala neverjetno linijo, ki omogoča prehod čez previsni del stene: »Ko sva bila v steni, je večkrat pokazala zobe, in iz teh kontrastov se je rodila tudi ideja za ime.«

Ocena težavnosti ne more odtehtati izkušnje, poudari Krajnc, izkušnje dolgega dostopa, ne najboljše skale, slabšega varovanja, večkrat je bilo precej mokro. Predvsem pa je »narediti smer precej težje, kot jo potem preplezati«. Kdor bo njuno smer ponavljal, ne bo mogel ponoviti izvirne izkušnje.

Glede na to, da sta zverinsko lepotičila tri sezone, bi lahko kdo vskočil v njun projekt in ju prehitel? »Vedno je mogoče vse, a nenapisano pravilo, okej, so izjeme, je, da se takih stvari ne počne. V alpinizmu je kar precej nenapisanih pravil, veliko temelji na zaupanju, tudi pri poročanju o opravljenem, preplezanem, zmaganem. Pri nas je glavna valuta spoštovanje, če tega ni, si nič,« je jasen Krajnc. Seveda sem ter tja pade kakšna laž, precej pogostejše pa je »selektivno poročanje o vzponih. Če ti nekaj ne uspe, ti ni všeč, pač ne sporočaš javnosti.« Zamolčijo se podrobnosti, recimo pomoč s fiksnimi vrvmi, uporaba dodatnega kisika ...

Kaj je temeljni hakej Lepotice in zveri? »Da pokažeš suverenost v klasičnem terenu naših hribov, kjer skala ni najboljša, in si sam urejaš varovanje. Lahko si natreniran in ti težavnost 8b ni problem, če je varovanje dobro, lahko si pa v smeri 6a, pa skala ni dobra, pod nogami imaš deset metrov in veš, da ne smeš pasti ... Lahko povsem zmrzneš, pa če si najboljši na svetu, kar zadeva fiziko,« naštevata pasti. Lepotica in zver ima glede na strmino za naše razmere celo proti pričakovanjem okej skalo, po vesta. Prosto sta smer plezala enajst ur, izmenjaje v vodstvu, najtežji raztežaj sta oba splezala v vodstvu.

Človek naivno vpraša: če imamo v Sloveniji toliko gora, zakaj je treba v tujino? »Definitivno nimamo vsega, je pa vedno vprašanje, koliko si lačen, vedno je fajn poskusiti še kaj drugega.«

V Dolomitih, denimo, je več strmih sten, boljša skala, krajši dostopi, bolj so opremljene, pri nas je več alpsko začinjenih.

Ali se, če z nekom dolgo ne plezaš, zaupanje v soplezalca ošibi? »Odvisno ... tudi če sva šla skupaj samo eno smer na leto, sva takoj vedela, da je vse okej, sploh se ni treba sekirati, sva kot ulaufan stroj, ko vse dela, kot vedno je,« pravi Krajnc. Kako pa je v navezi z nekom, ki je vrhunski plezalec, pa ti kot oseba ne ustreza? »S takimi se ne navezujem več.«

Enkrat sta imela v Lepotici in zveri natrgano vrv, ki sta jo čez zimo pustila v steni: »Ni zabavno, ko sredi stene opažiš, da štrik cveti. Letos naju je zafrkavalo vreme, vse skupaj se nama je zdelo že kar malo krivično.« A tako je, ko si v balončku, ko imaš projekt, iz katerega ne vidiš.

Nekoč so jima na polici 500 metrov visoko naproti prišli kozorogi, cela družina, in z dveh metrov precej slabovoljno pihali nanju.

Kmalu po tistem, ko sta prvič šla v steno po novo smer, sta vedela, da sta se odločila prav, »morda sva v tovrstnem plezanju naredila korak naprej«. Ko je bilo 20. avgusta vse za njima, je bilo precej čustveno, a zavest o alpinističnem uspehu se je kaj kmalu umaknila zavedanju o potrditvi dvajsetletnega prijateljstva, ki se ne meri z lestvicami. Velik del zgodbe je bila hvaležnost. »Tako dolgo prijateljstvo ni samoumevno, imaš dobre in imaš slabe čajte,« pravi ta. Oba sta imela v zadnjih letih precej osebnih izzivov, prevedeno težav, in plezarija, dveinpolurni dostopi ter pogovori so bili zanju nekakšna terapija. Fizio- ali psihoterapija? »Oboje,« pribijeta. Uspeh je bil večplasten.

V vseh teh letih je onstran odšlo veliko njenih znancev in prijateljev. »Več ko plezaš, več ljudi spoznaš, več jih je na najvišji plezalski ravni, košarica je vse bolj polna,« pravi Lindič o tistih, ki jim usoda ni bila naklonjena, in doda, da je imel z razmisleki o smrti zadnje čase kar veliko težav. Oba se zavedata, da je drugače, če si sam ali če imaš družino in otroke. Onadva družine nimata. Ampak, pravi Krajnc, »v te zadeve si vpleten egoistično, sebe gotovo postavljaš na prvo mesto, s povprečnostjo nisi zadovoljen, hočeš biti overachiever«. Če se ne daš na prvo mesto, ne postaneš nadpovprečen, razumem enega od Lukov, »in to pri čemer koli, v športu, poslu ...«.

Večji hribi in zima so povezani z večjim tveganjem. Bolj resna igra je, večji teren.

Luka Lindič

Na polici 500 metrov visoko so jima prišli naproti kozorogi, cela familija, in z dveh metrov precej slabovoljno pihali nanju.

Pri nas je glavna valuta spoštovanje, če tega ni, si nič.

Luka Krajnc

V zverinskem raztežaju FOTO MARKO PREZELJ

Na vrhu: modri
Krajnc in zeleni
Lindič FOTO LUKA
LINDIČ

Nekega dne je
projekt visel na
nitkah. FOTO LUKA
KRAJNC

Ko se odločiš za določen del stene, je ideal linija, ki je težka, a hkrati najlažji prehod čez najzahtevnejši del. FOTO MARKO PREZELJ

